

De tre finalisterna till Stora Psykologpriset

Snart ska Stora Psykologpriset 2010 delas ut. Vem som vinner priset på 100 000 kronor är ovisst. Men av de 23 psykologer som är nominerade har nu en jury utsett tre stolta finalister – samtliga arbetar med barn och unga.

▶ **ÅSA LANDBERG**, psykolog på Rädda Barnen Centrum för barn och ungdom i kris i Stockholm.

Hon nomineras för sitt arbete med att behandla barn och unga, samt sprida kunskap om och förståelse för barn som utsatts för våld och övergrepp, eller som bevittnat våld mot en nära anhörig.

– Det känns som en fantastisk bekräftelse, säger Åsa Landberg.

Ända sedan i början av 1990-talet har Åsa Landberg arbetat med barn och tonåringar. Först inom BUP i Stockholm, därefter på BUPs specialenhet Bågen, som tar emot barn som upplevt våld i familjen. Sedan sex

FOTO: JOHN AIRAKSINEN/PSYKOLOGIFABRIKEN

Psykolog Åsa Landberg.

år arbetar hon på Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i kris med barn som utsatts för våld eller övergrepp. Halva tiden ägnar hon åt behandlingsarbete, övrig tid arbetar hon med kunskapspridning och

opinionsbildning, medverkar i medier eller finns med när Rädda Barnen ställer krav på lagstiftning.

– **PÅ RÄDDA BARNEN** kan jag både hjälpa enskilda barn och tonåringar i behandling, och vara med och påverka situationen för många utsatta barn. Jag kan hjälpa de barn jag möter att göra sina röster hörda och dra generella slutsatser av vad de berättar för mig.

Hur myndigheter bemöter barn som utsatts för våld eller övergrepp är en annan av Åsa Landbergs uppgifter. För att förbättra förhållandena för dessa barn har hon bland annat arbetat för att införa Barnahuset, en modell som finns på Island och i USA.

Modellen innebär att myndigheter och professionella – polis, åklagare, psykolog, socialtjänst och läkare – samlas under samma tak och samverkar med barnets bästa i främsta rummet när man misstänker att barn utsatts för brott. Modellen har spridit sig snabbt, på fem år finns i dag drygt 20 Barnahus i Sverige.

Åsa Landberg har också medverkat till att öka kunskapen om övergrepp på barn och unga på internet, samt bidragit till att förändra lagstiftningen när det gäller barn i svåra umgängessituationer. I boken *Innerst inne var man rädd* (2007), som hon skrivit tillsammans med en kollega, intervjuas barn om sina upplevelser av att träffa en förälder, tillsammans med en kontaktperson.

Boken, som gavs ut av Socialstyrelsen och Rädda Barnen, har fått stort genomslag. Från och med den 1 augusti 2010 är domar om umgänge med kontaktperson tidsbegränsade, och socialtjänsten är skyldiga att följa upp hur umgänget fungerar.

– Mitt engagemang i Barnahuset och umgängesrätten bottnade i en enorm frustration över att barns rättigheter inte tillgodoses. Att arbeta som psykolog på Rädda Barnen innebär möjligheten att kunna förändra villkoren för barn – inte bara enskilda barn utan barn i allmänhet. Och att medverka till att inte fler barn drabbas av missförhållanden, är ju jätteroligt, säger Åsa Landberg.

ANNONS

Nu äntligen på svenska!

Trauma Symptom Checklist for Children – TSCC™

Läs mer på www.hogrefe.se

Information och beställning
08-120 256 10 eller order@hogrefe.se

HOGREFE PSYKOLOGIFÖRLAGET

FOTO: PONTUS TIDEMAN

Psykolog Eva Tideman.

▶ **EVA TIDEMAN**, psykolog, specialist i klinisk psykologi, neuropsykologi, lektor vid Lunds universitet

Hon har nominerats för att ha ökat kunskapsnivån hos yrkesverksamma psykologer när det gäller barn som behöver utredas avseende kognitiva färdigheter eller olika neuropsykologiska problem.

– Jag blev verkligen glad! Det känns bra att psykologisk kunskap uppmärksammas. Vi är många som behöver göra psykologisk kunskap känd och välkänd. I snart fyra decennier har Eva Tideman arbetat som psykolog och forskare. Hon bedriver forskning, gör barn- och ungdomspsykiatriska utredningar och neuropsykologiska uppföljningar av barn som genomgått operationer för epilepsi. Utöver det undervisar hon blivande psykologer på Lunds universitet och föreläser för och handleder psykologer inom olika yrkesområden i hela Sverige, men också åklagare, skollärare och pedagoger

i utvecklingspsykologi och neuropsykologi.

Hon har också översatt och anpassat olika psykologiska verktyg för utredning av barn och unga till svenska. Att sprida psykologisk kunskap ligger henne varmt om hjärtat.

– **VI PSYKOLOGER** måste lita på teori, klinisk erfarenhet och sunt förnuft och vi har ett ansvar att sprida psykologisk kunskap, säger Eva Tideman och fortsätter:

– Då blir det inte så skrämmande med psykologiska problem. Alla människor går igenom kriser. Vilken teori vi än ansluter oss till har barn- och ungdomspsykiatrien väldigt stor betydelse. Den går inte i repris. Men sedan påverkar livets olika skeenden oss och vi måste förhålla oss till dessa på ett så bra sätt som möjligt. Därför måste vi se på en människas situation ur flera perspektiv. Olika teorier behövs och befruktar varandra.

– Begåvningsstest är bara en pusselbit. Det viktiga är inte att bara se barn *med* problem utan barn i problem – eller både och!

Eva Tideman har bland annat översatt skattningsskalan ABAS (Adaptive, Behavior Assessment System). Med hjälp av ABAS kan psykologen tillsammans med lärare och föräldrar få en bild av vad som hos barnet och i barnets miljö fungerar bra och mindre bra.

Men, betonar Eva Tideman, test ger inte svaret på olika frågor:

– Det är viktigt att känna ödmjukhet inför människors livsvillkor. Det finns aldrig *en* sanning. Test eller skattningsskalan är aldrig bättre än sin utövare utan det är resultatet tolkat mot bakgrund av den psykologiska kunskapen som avgör värdet. Oavsett om det handlar om barn eller vuxna så är psykologens viktigaste uppgift att ta reda på vad varje individ behöver för att utvecklas optimalt.

– Men framför allt måste vi förmedla hopp och göra livet begripligt, hanterbart och meningsfullt.

▶ **CHRISTINA RENLUND**, psykolog, författare och föreläsare.

Hon nomineras för sitt mångåriga arbete för barn med funktionsnedsättningar och för att ha spridit kunskap bland föräldrar och professionella om hur vi kan prata med barn om sjukdom.

– Jag är väldigt hedrad. Det är viktigt för barn och unga med svåra sjukdomar och funktionsnedsättningar och deras familjer att habiliteringsområdet lyfts fram. Sett till mitt specifika område som an-

nars är ganska osynligt är nomineringen jätteviktig, säger Christina Renlund, som under sitt snart fyrtioåriga yrkesliv har varit med och ökat det psykologiska stödet till barn med svåra sjukdomar och funktionsnedsättningar, och deras familjer. Hon har också påverkat inriktning och uppbyggnad av psykologiska insatser, samt varit chef och behandlare inom habilitering, barnpsykiatri och neuropsykiatri på Astrid Lindgrens sjukhus.

NUMERA ARBETAR HON med kunskapsförmedling och kunskapsutveckling. Barns rätt att få uttrycka sig och få sin röst hörd går som en röd tråd genom hela hennes yrkesliv.

– Med barnens berättelser som utgångspunkt har jag försökt bygga kunskap om vad barn vet om sjukdom och hur vi kan hjälpa. Det är absolut den bästa grunden att stå på tillsammans med vår kunskap om utvecklingspsykologi, säger Christina Renlund.

Hon har skrivit flera böcker, däribland *Jag har en* ▶

FOTO: STAFFAN RENLUND

Psykolog Christina Renlund.

► *sjukdom men jag är inte sjuk och Litet syskon. Om att vara liten och ha en syster eller bror med sjukdom eller funktionsnedsättning, som har betytt mycket för barnen, deras familjer och de som arbetar inom området.*

– Jag blir hela tiden så förundrad över vad barn vet, deras tankar och förklaringar till varför de fick en sjukdom eller funktionsnedsättning. Barnet och syskon har alltid en berättelse om sjukdomen, och tar vi inte reda på den kan de växa upp med helt felaktiga uppfattningar, som kanske är svårare än verkligheten, säger Christina Renlund och ger ett exempel:

– En liten bror trodde länge att det var hans fel att lillasyster föddes med svår sjukdom för att han sagt att

han inte ville ha ett syskon när hon låg i magen. När han äntligen berättade om sina tankar kunde han få hjälp att förstå att det inte var hans tankar som gjort lillasyster sjuk.

FÖR ATT BLI BÄTTRE på att prata med barn behövs psykologisk kunskap, understryker Christina Renlund:

– Vår uppgift är att stärka barn. Och det är i dialog vi kan stärka barns självkänsla och identitet. Att prata med barn handlar inte i första hand om åtgärder utan om att sätta sig in i barnets värld. Psykologisk kunskap hjälper oss att bli bättre rustade att våga hjälpa barn också med det mörka och svåra. ■

KAJSA HEINEMANN

Stora Psykologpriset

- instiftades 2009 av Pearson Assessment i samarbete med Sveriges Psykologförbund. Syftet är att uppmärksamma psykologer som genom sitt arbete bidrar till att förbättra människors livskvalitet och bättre ta tillvara mänskliga resurser.
- Priset på 100 000 kronor är tänkt att uppmuntra psykologer att lyfta fram och synliggöra egnas och kollegers extraordinära insatser och därmed bidra till att öka allmänhetens kunskap om psykologkåren.
- Årets vinnare utses 12 oktober 2010 på Berns salonger i Stockholm.

Stora Psykologpriset – nu även i Norge

Den store Psykologprisen delas ut 29 mars 2011 i Oslo av Pearson Assessment i samarbete med Norsk Psykologforening.

I juryn finns bland annat Tor Levin Hofgaard, ordförande för Norsk Psykologfo-

rening och Catharina Mabon Tomic, VD för Pearson Assessment.

Läs mer: www.psykologforeningen.no/pf